

I.

AGAMEMNON.

(*ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.*)

OSOBY:

Agamemnon, král v Argu.

Klytimestra, jeho manželka.

Aigisthos, bratranec Agamemnonův.

Kassandra, věštkyň trojská, dcera trojského krále Priama.

Posel.

Hlídač.

Sbor dvanácti kmetů.

Jeviště představuje místo před palácem Agamemnonovým v Argu. Palác má tři vchody, před nimiž stojí oltáře a sochy některých bohů, mezi nimi socha Apollonova. Kolem zdí paláce jsou kamenné lavice.

Noc. Na střeše domu Agamemnonova leží

Hlídač.

Ó kéž mě bozi zbaví těchto svízelnů,
jež snáším na té stráži celý dlouhý rok,
co na domě tom Atreovců jako pes,
jsa loktem opřen, ležím! Znáám sbor nočních
hvězd

i jasné vládce, na nebi se třpytící,
jež léto nosí smrtelným i zimní chlad.
I nyní čekám na znamení světelné,
žár ohně, jenž má z Troje zprávu podati
a zvěst, že padla; neboť srdce toužící
tak káže ženy, plné mužské odvahy.
Když bdím tak v noci na tom loži neklidném.,
jež vlhne rosou, na něž nesnáší se sen –
vždyť místo spánku strach mě stále provází,
bych víček pevně nezavřel a neusnul -,
chci leckdy zpívat neb si bzučet popěvek
a tímto lékem zaplašiti dřímotu;
však pláči, vzdychám nad tím domem nešťastným,
jenž ne tak dobře, jako dřív, je spravován.

Kéž zhostil bych se nyní šťastně útrap těch,
a vzplál již temnem nočním blahověstný žár!

(Mlčí chvíli. V tom v dáli vzplane rudá záře.)

Ó vítěj, světlo noční, které zvěstuješ,
že den nám vzejde, tanců ples že nastane
nám hojných v Argu pro šťastnou tu příhodu!
Ó vítěj nám!

(Vstane.)

Jdu Agamemnonově choti zevrubnou
dát o tom zprávu, aby z lože vstala hned
a uvítala v domě plesem radostným
tu záři; neboť padlo město Ilion,
jak ohně toho plápol hlásá zřetelně.
A první ze všech sám se pustím do tance;
neb štěstí pánů ve svůj prospěch obrátím,
když šťastný hod jsem učinil tím znamením.
Ó kéž, až pán se domu toho navrátí,
mu mohu drahou ruku jeho stisknouti!
Však o ostatním mlčím. Velký zavírá
mi zámek ústa. Nejvíc mluvit dům ten sám
by mohl, kdyby řeči nabyl. Kdo to zná,
s tím mluvím, před tím, kdo to nezná, mlčím rád.

(Sejde vnitřkem clo domu.)

(Svítá. Vchází sbor se strany. Starci mají meč po boku, v rukou berlu.)

Náčelník sboru.

Již deset to let, co veliký sok
ten Priamův, ¹⁾ král

-----

¹⁾Priamos byl králem v Troji (Iliu). Menelaos byl podle Aischyla spoluvladařem bratra svého Agamemnona.

co Menelaos i bratr, jenž trůn
dle Diovy ²⁾ vůle s ním drží a moc,
král Agamemnon, ta dvojice ctná,
již Atreus zplodil, sbor argejských vojsk
a korábů sta

z té země vyslali k pomstě.

A z prsou ryk jim divoký zněl,
jak supům, zlý

když pro mlád'ata je skličuje žal;

tu, perutí vesly si řídíce let,

se kolkolem lůžka svých vznášejí hnízd,
když veškeren trud,

s nímž holátka pěstili, zmařen.

Však na výši bůh, ať Apollon kýs,

ať Pan, ať Zeus, křik ostrý a stesk

svých chráněnců slyší a později ty,

kdo spáchali zlý

ten skutek, pokutou stíhá.

Tak přemocný Zeus, štít hostinných práv,

i na Alexandra ³⁾ kdys Atreův rod

byl pro ženu vyslal tu záletnou v boj.

I zápasů hojně i únavný trud,

v němž kolena k zemi se sklánějí v prach,

v němž oštěp se láme, když zahájen boj,

chtěl způsobit danajským vojům. ⁴⁾

-----
²⁾ Zeus (gen. Dia), nejvyšší bůh řecký.

³⁾ Alexandros jest jiné jméno Parida, syna krále Priama. Paris unesl Helenu, choť Menelaovu, a proto povstala válka trojská. »Záletná žena« jest Helena.

⁴⁾ Danajští, Achajští = Řekové.

a Trojanům též. Buď nyní, jak buď,
 však, osud jal káže, tak skončí se vše.
 Ni vzdýmaje žár, ni oleje snad
 v něj vlévaje, hněv
 zlých obětí nezkrátí nikdo.⁵⁾
 Však my, když voj se do pole bral,
 jsme zůstali doma; jest sešlý náš věk,
 jsou dětské již
 nám síly a krok již podpírá hůl.
 Jest starci rovno i dítě; neb hrud'
 mu svěžestí sil
 sic kypí, však duch je mužnosti prost.
 A co vetřák kmet? Ten vadne jak list
 a po třech chodí; neb o berlu již
 svou opírá chůzi, jak dítě jsa sláb,
 a bloudí, přízrak jsa ve dne.

(Vystoupí Klytimestra, provázena služkami a sluhy, nesoucími oběti a náčiní k ním. Mezitím, co náčelník sboru mluví a sbor zpívá, Klytimestra sama obětuje u oltářů před domem a vysílá sluhy s oběťmi do města.)

Ty, královno, však,
 již Tyndareos byl zplodil, ty rci,
 ó Klytimestro, oč jde tu, co jest?
 Zda jakou máš zvěst,
 že po chrámech oběti konáš?

-----
 1) Bůh nepřijímá obětí, konaných v Trojí na odvrácení jeho hněvu. Oběti jsou nepříznivé, oheň při nich neplane, a nelze ho k vzplanutí přimět ani vzdýmáním ani přiléváním oleje. Hněv bohů přenáší se tu i na oběti, konané na ukročení hněvu božského.

Všech oltáře bohů, již nad městem bdí,
 již na nebi dli
 i v podsvětí, trh již střehou i dům,
 se vzňaly plápoem darů.
 Hle, k nebesům až se pozvedá žár
 i tuto i tam,
 a posvátný živí jej olej, dar
 to z králova domu, jenž beze vši lsti
 a něžně k ohni se lísá.
 Nuž z toho mi ty, co možno ti jest
 a přípustno, rci
 a starost tu zhoj, jež svírá mi hrud'.
 Ta zlovolně hned mě děsí, a hned
 zas naděje milá se z obětí těch
 mi zjevuje, trud, jimž sklíčen můj duch,
 a úzkost děsivou plašíc.

Znamení, věstící zdar, jež chrabrých se výpravě
 mužů
 zjevilo, troufám si opěvat - z důvěry v božstvo
 kmetský věk mi sílu ke zpěvu vnuká -,
 jak vládce dva
 Achajských mocné a Hellady mužstva vévody
 svorné
 vyslal se zbraní ve mstící pravici útočný orel
 do země Teukrů. ⁶⁾
 Ptactva králové, černý a druhý zas
 na zádech bělostný, králům se loďstva.

-----
 6) Teukři = Trojané.

blíž domu jích
 zjevili na místě, každému zřejmém,
 po ruce, jež oštěpem mává; ⁷⁾
 zžírali zajíce, matku i s mlád'aty v matčině
 lůně,
 jimž nedopřáno zrodit se.
 Žalozpěv, žalozpěv zapěj, však zvítěz dobro!

Vážný věstec tu vojska, když bojovné Atreovice,
 povahou nerovné, shlédl, v těch zajíců
 zhoubcích

vůdce poznal vojska. Vyložil takto
 to znamení:
 »Po čase výprava ta hrad zničí Priamův,
 všecky
 města nezměrné statky, jež obec chovala,
 osud

rozchvátí mocí.
 Dříve závist ať bohů jen nezdrtí
 uzdy té mocné, jež Troji má zkrotit. ⁸⁾
 Neb z lítosti
 nevraží na ony otcovy sluhy
 okřídlené Artemis cudná,
 zajíc že nebohý od nich byl zhlcen i s mlád'aty
 v lůně.

Jeť protiven jí orlů hod.«
 Žalozpěv, žalozpěv zapěj, však zvítěz dobro!

-----
⁷⁾ t. po pravé straně.

⁸⁾ Mocnou uzdou, která Troji má zkrotiti, jest vojsko řecké, které ji obléhá.

»Ač máš tu přízeň, sličná,⁹⁾ k něžným rozencům
 zuřivých lvů i k mlád'atům
 útlým veškeré zvěře, jež volně
 žije v přírodě, přece, prosím,
 příjemná a příznivá vyplň
 znamení, nešťastné zjevy však k lepšímu
 obrať!

I Paian mi, ¹⁰⁾
 ochránce před zlem, pomoz,
 vítr by protivný nesesílala, jenž zdržel by
 dlouho

danajské loďstvo;
 nechať si nežádá jiné snad oběti, nezvyklé,
 hrozné,
 jež by vzbudila krevní a muže vraždící
 nesvár.

Čeká a vzchopí se strašně
 hospodář lstivý, hněv pamětlivý, dítěte
 mstitel.«

Takové vedle úspěchů velikých osudy Kalchas
 královu domu věstil, když před výpravou
 zřel orly.

Ve shodě s tím ty
 žalozpěv, žalozpěv zapěj, však zvítěz dobro!

-----
⁹⁾ »Sličná« jest Artemis, bohyně lovu, ochránkyně zvěře.

¹⁰⁾ Paian = bůh Apollon, bratr Artemidin. V následujících slovech naznačuje věstec Kalchas bezvětrí v Aulidě, jež zdržovalo vojsko řecké, obětování Ifigeneie a vzniklé proto zavraždění Agamemnona, způsobené jeho chotí Klytimestrou.

Sbor.

Dia, ať jest kdokolivěk, ač-li jest
příjemno mu takto slout, oslovuji jménem tím. ¹¹⁾
jemu, uvažuje vše,
mimo Dia přirovnat
nemohu nikoho, třeba-li planého vskutku svrhnout břímě
hloubání.

Bůh, jenž dříve mocně vládl, smělství pln
bojovného, naprosto
zapomenut zůstane. ¹²⁾
I kdo po něm panoval,
zničen jest, byv přemožen.
Dia však vítěze kdožkoli ochotně slaví,
cíle dojde moudrosti.

K moudrosti on ukázal
lidem cestu, zákon dav:
»Zmoudří ten, kdo škodu měl.«
Ve snu sevře srdce úzkost, vzpomínkou
na zlé činy vzbuzená, a bezděčně
dostaví se rozvaha. ¹³⁾
Milost bohů to, již pevné veslo své
vlády řídí vznešené.

-----
¹¹⁾ Vyzývám nejvyššího boha, ať již slove Zeus či jinak. Nad něho není.

¹²⁾ Před Diem vládl jako nejvyšší bůh Uranos, po něm Kronos, jenž od Dia byl přemožen.

¹³⁾ Člověk aspoň později pozná z milosti bohů, že jednal špatně, a zmoudří.

Tak i tehdy ¹⁴⁾ achajských
lodí starší velitel
věštců nijak nekáral,
nýbrž poddával se vlnám osudu,
achajský když lid byl tísněn větrem zlým,
prázdnicím mu zásoby,
zdržován jsa na bouřlivých aulidských
březích proti Chalkidě. ¹⁵⁾
Vál vítr, zaduv od Strymona, ¹⁶⁾ bouřlivý,
jenž lidem hlad a zahálku zlou působil
i nepokoj;
ni lodí neušetřil ani kotevních
jich lan, než, dlouhý čas jim bráně vyplouti,
tím otálením mořil výkvět Argejských.
Když pak vůdcům výpravy
oznámil věstec odpomoc,
krutější než i trpká ta
vichřice, řka, sama že chce
Artemis tak, zadržet proud
nemohli slz, žezlem svým zem
tepouce, Atreovci.

Tu starší vládce ozval se a toto děl: ¹⁷⁾
»Když neposlechnu, těžký osud hrozí mi,
a těžký též,

-----
¹⁴⁾ »Tehdy«: při věštbě Kalchantově.

¹⁵⁾ Aulis, město a přístav v Boiotii, proti Chalkidě na Euboi.

¹⁶⁾ Strymon, řeka v Makedonii.

¹⁷⁾ Starší vládce jest Agamemnon; dítě, jež má obětovati, jeho dcera Ifigeneia.

když utratím své dítě, chloubu rodiny,
když prolíji krev panenskou a poskvrním
jí u oltáře ruce svoje otcovské.

Co je z toho prosto zla?

Mohu-li prchnout od loďstva,

zraditi svoje spojence?

Panenskou krev, obětní dar

za větrů klid, vymáhá zdar

výpravy té nezbytně. Nuž

budiž to naší spásou!«

A když svou šíji poddal jařmu nutnosti

a nastal v jeho mysli obrat bezbožný

a zločinný i hříšný, čin

se nezpěchoval spáchat velmi ohavný.

Neb smělost lidem vnuká přední hříchu zdroj,

zlo osnující náruživost neblahá.

I nehrozil se usmrtit

dceru svou za zdar výpravy,

konané ze msty za ženu,¹⁸⁾

na obět smírnou loďstva.

Ni proseb, nářků, jimiž otce volala,

ni panenského věku války milovní

nic nehleděli rozhodčí.

I kázal po modlitbě otec sluhům svým,

by odhodlaně nad oltář jak kozičku

ji, v roucho zahalenou, zvedli do výše

-----
¹⁸⁾ »za ženu«, t. za helenu.

a šíji její sklonili,

aby též potlačili hlas

spanilých jejích úst, jenž dům

kletbami stíhal, mocí

a pevným poutem nemluvného roubíku.

Šat šafránový k zemi splynout

nechala a lítostivým pohledem

všecky svoje obětníky stíhala,

jsouc krásná jako na obraze. Promluvit

k nim chtěla, ježto v otcově

jim často pěla mužské síni hostinné,

a neposkvrněnou jsouc pannou, při třetím

vína ulévání otci milému

svým zpěvem milým vyprošovala štěstí. ¹⁹⁾

Co dál se stalo, nezřel jsem a neřeknu;

však věštba Kalchantova dojde splnění,

a spravedlnost způsobí,

že ti zmoudřejí, jež stihla pohroma. ²⁰⁾

Zlo poznat nechtěj, než se stane. S očí pušť

je dřív a nelkej před časem !

Vždyť objeví se, planouc jako ranní svit.

-----
¹⁹⁾Před hostinou ulévalo se víno nejprve Diovi, Heře a ostatním bohům olympským, pak heroům, konečně Diovi Spasnému. Od něho při ulévání vína prosila Ifigeneia štěstí pro otce.

²⁰⁾ Naráží se na Agamemnona, jenž pro obětování své dcery podle názoru sboru neujde trestu. Apie, o něco níže jmenovaná, jest Peloponnesos.

Kéž to se aspoň zdaří, co chce královna
konat, apijské té země jediná
tvrz ochranná, jež k nám se tu právě blíží.

(Mezitím se úplně rozednilo. Klytaimestra, dokončivši oběti, postoupí
ke sboru.)

Náčelník sboru.

Tvé vznešenosti, Klytaimestro, vzdávám čest.
Jeť slušno ctíti vladařovu manželku,
když opuštěn jest mužem stolec knížecí.
Proč obětuješ? Slyšela jsi dobrou zvěst,
či naději máš blahověstnou? Zvěděl bych
to rád. Však nezazlím ti ani mlčení.

Klytaimestra.

Kéž blahé jitro, jakož praví přísloví,
se ze šťastné nám matky noci narodí!
Zvíš o radosti větší, než jsme doufali.
Jest město Priamovo v moci Argejských.

Náčelník sboru.

Co pravíš? Nechápu to, sluchu nevěře!

Klytaimestra.

Již Achajských je Troja. Jasná-li má řeč?

Náčelník sboru.

Mne radost jímá, slzy vábíc z očí mých.

Klytaimestra.

Tvé oko svědčí, že máš srdce upřímné.

Náčelník sboru.

Zda spolehlivý toho také důkaz máš?

Klytaimestra.

Ba mám! Jak neměla bych, bůh-li neklamal?

Náčelník sboru.

Což věříš ve snů vidění a hledíš jich?

Klytaimestra.

Ne, nevěřím snům mysli, spánkem zmožené.

Náčelník sboru.

Snad pověst jakás nejistá tě vzrušila?

Klytaimestra.

'Tím káráš mě, jak mladou dívku nějakou.

Náčelník sboru.

A jak to dlouho, co jest město dobyto?

Klytaimestra.

Té noci padlo, kteráž den ten zrodila.

Náčelník sboru.

A kdo s tou zprávou by tak rychle došel sem?

Klytimestra.

Bůh ohně, kterýž s Idy vyslal jasnou zář. ²¹⁾
 Vzplál řetěz ohňů, k žáru zas se družil žár
 až sem. Neb s Idy přešel nejdřív na Hermův
 vrch na Lemnu, ²²⁾ a třetí oheň veliký
 s té výspy přejal Athos, ²³⁾ hora Diova.
 A odtud dále postupného ohně sloup
 tak mocný, že jím vzplála mořská hladina,
 až k hlídkám na Makistu ²⁴⁾ hnal se vesele
 a jako slunce zlatým stkvěl se plamenem.
 I Makistos však, nerozvážně nepoddav
 se spánku, ihned poslův úkol vykonal.
 Zář ohně v dálku šlehla k proudům euripským ²⁵⁾
 a strážcům Messapia ²⁶⁾ dala znamení.
 Ti zapálili kupu vřesu suchého
 a novým ohněm zprávu dále poslali.
 Tu plápol, mocně plana, neztrácej sil,
 jak luny svit se kmitl přes pláň asopskou ²⁷⁾
 až k horám kithaironským ²⁸⁾ a tam nový žár
 zas vzbudil, jenž jej na té pouti vystřídal.

- ²¹⁾ Ida, hora u Troje.
²²⁾ Lemnos, ostrov v aigajském moři; Hermes jest posel bohů.
²³⁾ Athos, známá hora na poloostrově chalkidickém.
²⁴⁾ Makistos, hora na Euboii.
²⁵⁾ Euripos, úžina mezi Euboii a střední Helladou.
²⁶⁾ Messapion, hora v Boiotii.
²⁷⁾ Asopská rovina je v Boiotii.
²⁸⁾ Kithairon, pohoří mezi Attikou a Boiotií.

Tam rozžehla hned hlídka. oheň, nesoucí
 zvěst do dálky, a větší, než jak příkaz zněl.
 I šlehla záře přes jezero gorgopské; ²⁹⁾
 vrch Algiplankta ³⁰⁾ stihši, strážce vybídla,
 by ihned oheň rozžehli dle příkazu.
 I vyšlou, roznítivše mocnou hranici,
 tak vysoký sloup plamene, že převýšil
 i strmý břeh, jenž shlíží v záliv saronský. ³¹⁾
 Tak dospěl plana k arachnaiským výšinám ³²⁾
 a stihl hlídky, jež jsou v města sousedství.
 Však odtud domu Atreovců dostihla
 ta záře, jejímž předkem žár byl na Idě.
 Tak pochodňový závod ten jsem zřídila,
 v němž jeden od druhého světlo přejímal.
 I první běhoun zvítězil i poslední. ³³⁾
 Ten důkaz tobě podávám i svědectví,
 jež manžel můj až z Troje ke mně vypravil.

Náčelník sboru.

Ó paní, k bohům později se pomodlím;
 však výklad, jež jsi podala, bych obšírně
 chtěl slyšet znova, znova se mu diviti.

- ²⁹⁾ Gorgopské jezero leželo blízko Isthmu.
³⁰⁾ Aigiplankton, hora v Megarsku.
³¹⁾ Saronský záliv je mezi Attikou a Argejskem.
³²⁾ Arachnaiské pohoří bylo mezi Korinthskem a Argolidou.
³³⁾ Při pochodňových závodech přejímal běhoun od běhouna
 pochodeň, a zvítězila ze závodících řada běhounů ta, jež poslední
 běhoun první dospěl s pochodňou cíle. Ohně však všechny vykonalý svůj
 úkol; proto vlastně všechny zvítězily.

Klytimestra.

Dnes Trojí mají v moci své již Achajští,
 a různý asi křik se v městě ozývá.
 Vlej olej s octem do jediné nádoby
 a shledáš, že se odloučí a nesplynou.
 A tak lze různé slyšet hlasy vítězů
 i poražených, jak je různý stihl los.
 Neb jedni na mrtvá se těla vrhají,
 tu mužů, onde bratrů, na starého tam
 zas otce děti. Šjí tíží otrocké
 jim jho, i pláčí nad osudem miláčků;
 však druzí po lopotách boje nočního
 zas lačni jsou, z toho, co kde v městě jest,
 si bez řádu a kázně strojí snídání;
 a podle toho, náhody jak padl los,
 se usídlili v trojských domech dobytých.
 Ni chladu nejsou vysazeni pod širým
 již nebem ani dešti, nýbrž bez hlídek
 a spokojeni spáti budou celou noc.
 Však ctí-li zbožně bohy, kteří ochránci
 jsou přemožené země, i jich svatyně,
 tu věru zvítězivé sami nepadnou.
 Jen dřív ať vojsko ze zisťnosti nepojme
 snad žádost plenit, co se plenit nesluší;
 vždyť nutno, aby v domov svůj se vrátilo.
 Však proti bohům nesmí vojsko hřešiti,
 a šťastně také nazpět dráhu proběhne,
 ač nezasáhne-li ho náhlou pohromou
 snad bdělé hoře oněch, kteří zhyňuli.
 Ta slova ode mne jsi slyšel, od ženy.

Kéž to, co dobré, nepochybně zvítězí!
 Ten převzácný bych ráda měla požitek.

Náčelník sboru.

Ó ženo, mluvíš s rozvahou jak moudrý muž.
 Já, uslyšev tvé spolehlivé důkazy,
 se strojím bohům za to slavně díky vzdát;
 neb trudům vzácné dostalo se odměny.
 (Klytimestra s průvodem odejde do domu.)

Král Zeus měj dík i milá ta noc,
 jež vzácným štěstím nás daří,
 jež trojský hrad v tu lapavou síť
 tak sevřela pevně, že z velikých těch
 se poroby tenat ni silný muž
 ni bujarý hoch
 již nevymkl, z obecné zhouby.
 Z té příčiny Dia, jenž hostinných práv
 je ochránce, ctím. To vykonal on,
 on na Alexandra již dávno luk
 svůj j napínal, šíp chtě na něho v čas,
 ne marně do oblak, vyslat.

Sbor.

Lze říci, že byl stížen ranou Diovou, ³⁴⁾
 jak zřejmě možno poznati: jak jednal, tak
 se stalo také jemu. Leckdo soudí as
 že nedůstojno zdá se bohům dbáti těch,

-----
³⁴⁾ Řeč jest o Paridovi.

kdo šlapou v prach, co svatého;
 však, kdo to dí, je bezbožník!
 Vždyť očividno, pomsty duch
 že bystrým zrakem znamená
 těch smělé činy, kteří pýchou přílišnou
 se nadýmají, ježto dům jich nemírným
 a zhoubným stkví se bohatstvím. Ať tolik jen
 chce, co stačí neškodíc,
 má-li kdo rozum zdravý.
 Neboť záštity nemá muž,
 jenž, jsa bohatstvím přesycen,
 ničí rouhavě vznešený
 oltář bohyně práva.

I zmocní se ho neblahé pak mámení,
 plod zloradného zaslepení strašlivý.
 Tu všecek lék je marný. Nezůstane zlý
 čin skryt, než plane ohněm děsně zářícím.
 Jak špatný peníz oběhem
 a dotýkáním černá, tak
 i on svůj ztrácí lesk, když soud
 je nad ním vyřčen, jako hoch
 že za ptáčetem jen se honil prchavým
 Svou obec také hanbou skvrní nesnesnou,
 a jeho proseb nikdo z bohů neslyší.
 Toho, kdo by chránil ho,
 bohyně pomsty zničí.
 Tomu podoben Paris též,
 v Atreovců když zavítal
 sídlo, poskvrnil hostinný
 stůl jich únosem ženy.

Ta ³⁵⁾, zůstavivši třesk a tíseň
 oštěpů a štítů, mužstva zbrojení
 námořního občanům
 a nesouc místo věna zhoubu Iliu,
 z bran hbitě vyšla, když čin mrzký spáchala.
 I naříkali žalostně,
 kdo domu tomu věstili, a pravili:
 »Ó běda, běda domu, běda knížatům
 i sňatku, v kterýž vešla s mužem mileným.
 Muž opuštěný v trapném trvá mlčení
 a, zneuctěn byv, neodplácí potupou,
 než z touhy po té, která prchla za moře,
 stínu roven vládne.
 Již ho netěší líbezný
 její obraz; že nezří již
 jejích půvabů, prchla mu
 z prsou veškera láska.

Jen ve snách vábné jeví se mu vidiny,
 však marnou jen mu působí
 rozkoš; neboť marně by
 kdo ve snu sahal po líbezných preludech,
 než v okamžiku uniká mu z náručí
 a na perutech ulétá
 mu vidění, jež spánek jeho provází.«
 Jest taký tedy uvnitř domu zármutek,
 však jiný ještě žalnější jest tohoto.
 Neb v domech mužů, kteří z vlasti hellenské
 se spolu vypravili, vesměs ozývá

-----
²⁵⁾ Žena, o níž jest řeč, jest Helena.

se usedavý nárek; věru hluboko
rozrývá to srdce.

Neboť každý to dobře ví,
koho vypravil; zpět se však
popelnice a prach jen v dům
vrací na místě mužů.

Neb Ares, který s těly kupčí lidskými,
váhy drží v lomozu tom oštěpů ³⁶⁾
a těžké břímě z Ilia,
prach z hranic, pláčem zkropený,
přátelům sem posílá,
lehké popelnice těl
statných plně popelem.
I lkají, toho chválíce,
že znal se v boji, druhého,
že čestně padl v zápase -
pro ženu cizí. Leckdo tak
potichu reptá. Žehravost
trpká je jímá na pomsty
původce, Atreovce.

Jiní okolo hradeb zas
v zemi pohřbeni ilijské
nеспáleni, a nepřátel
země soky své kryje.

Jest velkou tíží hněvivý hlas občanů;
kdo jím stížen, kletby lidu splácí dluh.

-----
³⁶⁾ Ares, bůh války, místo prachu zlatého váží prach mrtvých těl.

I očekávám s úzkostí,
že chmurné zvěsti uslyším.
Dobře vidí bohové
toho, krev kdo prolévá
v proudech; černé Lítice,
když proti právu šťasten jest,
mu zvrátí štěstí života
a náhle zničí jeho lesk.
V zapomenutí, zbaven jsa
moci své, žije. Přílišná
sláva je trudná. Diův blesk
do temen horských bije.
Štěstí chválím si závisti
prosté. Bořiti nechci měst
ani dožít se, bych se sám
ocíl v porobě jiných.

První člen sboru.

Když vzplál ten blahověstný žár,
hned rozlétla se po městě
o něm pověst. Kdož to ví,
zda pravdiva jest či to pouze bohů klam?

Druhý člen sboru.

Zda byl by kdo tak dětinský neb zpozdilý,
by srdce svoje rozehrál
tou neobvyklou zvěstí ohně, potom však
se zklamal, když se neztvrdí?

Třetí člen sboru.

Však ženské vládě sluší se
dík vzdávat dříve, než se pravda objeví.

Čtvrtý člen sboru.

Až příliš lehkověrně, příliš rychle vzkaz
se ženin šíří; rychle však
též zanikají zprávy, ženou hlásané.

Náčelník sboru.

Však brzo zvíme, zdali pravdu hlásaly
těch zárných světél plameny a postupných
ta řada ohňů, či zda ošálil ten žár
nám jenom smysly, zjeviv se jak vábný sen.
Hle, od břehu zřím hlasatele přicházet,
jenž olivovou haluzí jest ověnčen.
Prach žíznivý a bláto, rodný jeho druh,
mi svědkem, ten že němé zprávy nepodá
nám dýmem ohně, vzníceného z horských dřev,
než buď svým slovem radost naši utvrdí -
však opak toho ostýchám se pronésti.
Kéž nový zdar se k dřívějšímu přidruží! ³⁷⁾
Kdo městu tomu přeje však co jiného,
ten sám ať klidí bludu svého ovoce.

Posel

(ověnčený a zaprášený vystoupí rychle s levé strany).

Ó kraje argejského půdo otcovská,
dnes po desíti letech na tě vstupuji!
Ta jediná se z mnohých marných nadějí
mi vyplnila. Nedoufal jsem, v argejské
že zemi zemra hrobu dojdou milého.

-----
³⁷⁾ »Dřívějším zdarem« míní se znamení ohňová.

Ó vítěj, vlasti ! Vítej světlo sluneční
i Zeus, pán země! Vítej, vládce pythický, ³⁸⁾
jenž z luku svého střel již na nás nemetáš.
Dost u Skamandra ³⁹⁾ projevil s nám nepřízně.
Teď spasitelem buď nám zas a ochráncem,
ó vládce Apollone! Družné bohy též ⁴⁰⁾
a Herma pozdravuji, posla milého,
svou záštitu a boha posly ctěného,
i polobohy, již nás vedli v boj, by ty,
kdo nepodlehli meči, vlídně při jali.
Ó královské vy síně, krove předrahý,
i důstojné vy stolce, božstva před domem, ⁴¹⁾
vy po čase tak dlouhém zrakem jasnějším,
než jindy, se vši slávou vládce přijměte!
Již vrací se a světlo v nočních temnotách
i vám i těmto nese Agamemnon král.
Nuž s jásotem ho, jak se sluší, vítejte!
Vždyť motykou, již mstitel Zeus mu propůjčil,
on Troji zbořil, její půdu rozvrátiv.
Ni stopy není po chrámech a oltářích,
i vyhlazeno símě země veškeré.
A na Troji to jařmo vloživ, navrací
se starší vládce z Atreovců, šťastný muž,
jenž z vrstevníků nejvyšší je hoden cti.
Neb Paris ani město, jež s ním pykalo,
se nechlubí, že vinu malý stihl trest.

-----
³⁸⁾ Pytho jsou Delfy, sídlo boha Apollona.

³⁹⁾ Skamandros, řeka v Troji.

⁴⁰⁾ Družnými bohy míní se bozi u téhož oltáře ctění.

⁴¹⁾ Míní se kamenná sedadla, která bývala podél zdi domu, a bozi, jichž
sochy stály před domem.

Vždyť, za únos a loupu došed odplaty,
své neuchránil kořisti a otcovský
i dům i vlast svou vrhl v zkázu úplnou.
Tak vin svých Priamovci dvakrát pykali.

Náčelník sboru.

Bud' zdrav a šťasten, posle z vojska Argejských!

Posel.

Ba šťasten jsem a zemru, chtí-li bozi, rád.

Náčelník sboru.

Zda touha po otčině tak tě soužila?

Posel.

Až slzy roní oči moje radostí.

Náčelník sboru.

Však sladká byla bolest, jež vás tížila.

Posel.

Co míníš ? Pověz, bych tvá slova pochopil.

Náčelník sboru.

Stesk po těch, kteří po vás prahli, jímal vás.

Posel.

Vlast po vojsku, to po ní, myslíš, toužilo?

Náčelník sboru.

Ó jak jsem často vzdychal ve své tesknosti!

Posel.

A proč tak těžké hoře na vlast dolehlo?

Náčelník sboru.

Již dávno před škodou se chráním mlčením.

Posel.

Jak to? Což bál's se koho, když byl vzdálen pán?

Náčelník sboru.

Ba tak, že nyní, jako ty, bych zemřel rád.

Posel.

Vše skončilo se šťastně. Ovšem zažili
jsme za dlouhou tu dobu leccos dobrého
a leccos neblahého. Kdož pak po celý
svůj život mimo bohy prost je strádání?
Vždyť sotva den by stačil, kdybych naříkat
chtěl na vši svízal, nehostinné noclehy
a těsná, tvrdá lože v chodbách korábů.
A ještě víc nás útrap stihlo na souši;
neb leželi jsme pod hradbami nepřátel,
a deště s nebes, ze země pak luční zas
nás promáčela rosa, ustavičně šat
nám ničíc, vlasy na hlavě nám cuchajíc.
A kdyby o kruté kdo, ptactvo hubící
chtěl mluvit zimě, kterou s Idy snášel sních,
neb o vedrech, když za bezvětrí oddalo
se spánku polednímu moře prosté vln -
než k čemu naříkat ? Již konec svízalům.

Již honec jest jim. I kdo padli, netrápí se starostí, zda opět někdy povstanou. Však k čemu oběti bych války vyčítal a živým rány jejich žalu rozrýval? Pryč se vzpomínkou na nešťastné příhody! My, již jsme zbyli z argejského vojska, víc jsme vyzískali; oč jsme přišli, neváží. A proto dnes se slovem, které rozlétné se přes moře i země, chlubit můžeme: »Když Troje zmocnilo se vojsko argejské, tu kořist věnovalo bohům hellenským, by starobylé jejich chrámy zdobila.« Kdo uslyší to, nechať město velebí i vůdce, nechť vzdá úctu přízni Diově, jež vše to způsobila. Tím svou končí řeč.

Náčelník sboru.

Již příznávám, že řečí tvou jsem překonán. Dost mlád i stařec, aby dal se poučit. Však nejvíc asi zajímá to vládcův dům a Klytaimnestru, ač to blaží také mne.

Klytaimnestra

(vystoupila mezitím s průvodem z domu).

Já dávno již jsem zajásala radostí, když první v noci přišlo ohně znamení, že dobyto jest Ilion a zbořeno. Však leckdo tak mě káral: »Věříš plamenům a soudíš z nich, že Troja jest již zničena? Tak snadno věru vzplane jenom srdce žen« I pomátly mě ovšem řeči takové.

Však proto přece oběti jsem strojila, a u svatyní bohů zbožným jásosem se po všem městě ozývaly písně žen a konejšily vonný plamen obětní.⁴²⁾ Proč další zprávu dával bys mi nyní ty? Vždyť od samého vládce všecko uslyším. Co nejvřeleji ctného svého manžela, až zpět se vrátí, uvítat si pospíš{m; neb který den by příjemnější ženě byl, než ten, kdy brány muži svému otvírá, jenž z výpravy se vrátil, bohem zachráněn? To ohlas choti: Rychle ať jen přijde sem, jsa městu vítán. Ženu doma nalezne, jak zůstavil ji, věrnou, jež mu střežla dům jak dobrý pes a nevrážila na škůdce, a zcela touž, jak dříve, která k pokladům se jeho nevloupala za tak dlouhý čas. A lásku k muži jinému tak málo znám i špatnou pověst, jako kovu barvení. Tu chválu, plnou pravdy, sobě samé vzdát smí jistě bez ostychu žena šlechtná.

(Odejde s průvodem do domu).

Náčelník sboru.

Ta promluvila jasně. Ty to pamatuj, jak vzkazů tlumočnickům sluší zevrubným. Však odpověz mi, posle, na ten dotaz: Jest též Menelaos na cestě a zachráněn se vrací s vámi, této země milý pán ?

-----
42) »Konejšily« podle víry lidu plamen obětí, hořel-li neklidně, což pokládáno za zlé znamení.

Posel.

Však nemohl bych říci, zpráva vylhaná
že přátelům by dlouho byla k radosti.

Náčelník sboru.

Nuž dobrou zprávu podej nám i pravdivou.
Lze snadno poznat, je-li obé sdruženo.

Posel.

On z vojska argejského zmizel bez stopy
i sám i jeho koráb. Není lež, co dím.

Náčelník sboru.

Zda před vašimi zraky vyplul z Ilia
či zanesla ho z loďstva bouře, zhouba všech?

Posel.

Jak dobrý střelec cíle jsi se nechybil
a krátce vyslovil jsi velkou pohromu.

Náčelník sboru.

Což od jiných snad plavců žádná pověst k várn
se o něm nedonesla, mrtev-li či živ ?

Posel.

Nic nikdo neví, aby pravdu pověděl,
leč slunce, které živí vše, co na zemi.

Náčelník sboru.

Jak zachvátila, pověz, vojsko námořské
ta bouře z hněvu bohů a jak skončila ?

Posel.

Den radostný by neměl zprávou zlověstnou
být kalen. V ten buď čest jen bohům ne-
beským! ⁴³⁾

Vždyť přináší-li posel, v tváři zasmušen,
zvěst městu o pohromě, vojska porážce,
i obci ránu ohlašuje veškeré
i mnohým zvláště, mužů z mnohých rodin smrt,
jíž zasněžil je Areův bič dvojitý,
zlo dvojsmrtné, jež miluje, spřež vražedná. ⁴⁴⁾
Kdo břemenem jest tížen takových zpráv zlých,
ten zpívat musí Lític píseň vítěznou.
Však o dobrém-li pořizení přináším
zvěst blahou městu, zářícímu radostí,
proč dobré se zlým mísit mám a vyprávět,
jak z hněvu bohů bouře stihla Achajské?
Neb oheň s vodou, dříve velcí sokové,
se spikly a svůj spolek osvědčily tím,
že v noci do záhuby vrhly nešťastný
voj argejský. Zlý pozdvihl se příval vln.
Loď o loď rozbíjeli thračtí větrové, ⁴⁵⁾
i srážely se prudce spolu koráby,
jak v přívalu je deště vichru honil vír,

-----
⁴³⁾ Zpráva o neštěstí týká se jen bohů podzemských.

⁴⁴⁾ Zlem dvojsmrtným a spřeží vražednou míní se válka a mor, onen dvojitý bič, kterým Ares bičuje lidstvo.

⁴⁵⁾ Větrové, z Thrakie vanoucí, jsou těm, kdo plují od břehů maloasijských, protivné.

a zmizely nám, zlým tím hnány pastýřem. ⁴⁶⁾
 Když vzplálo opět jasné světlo sluneční,
 tu vidíme, jak mrtvolami Achajských
 tůň aigajská je poseta a troskami.
 Však nás i koráb beze všeho úrazu
 buď obratně neb mocí z bouře vyvedl
 kys bůh, ne člověk, uchopiv se kormidla.
 I řídila loď naši spasná Štěstěna,
 že v přístavu se nedostala v příboj vln
 ni o skalnaté nerozbila pobřeží.
 Však my, když unikli jsme smrti na moři,
 jsme ani za dne nevěřili v štěstí své
 a o nové jsme přemítali pohromě,
 jak krutě stihla vojsko a je potřela.
 Než je-li někdo z oněch ještě na živu,
 ten jistě o nás soudí, že jsme zhynuli,
 a my zas o nich totéž máme mínění.
 Kéž všecko šťastně skončí! Menelaos as,
 v to doufej, první vrátí se a nejspíše.
 Neb vypátrá-li který slunce paprslek
 jej živého a zdráva, svítá naděje,
 že domů vrátí řízením se Diovým,
 jenž nechce dosud zahladiti jeho rod.
 I věz, že pravda všecko, co jsi vyslechl.
 (Odejde na levo.)

Sbor.

Kdo as velmi pravdivým
 jménem tím ji označil?

-----
⁴⁶⁾ Vítř přirovnává se tu k špatnému pastýři, jenž stáda svého neshání,
 nýbrž je naopak rozhání.

Zda kys bůh, jenž zrakům našim utajen,
 osud tuše budoucí,
 vhodně nazval p o h r o m o u
 Helenu, nevěstu, jež spor
 vzbudila války, zbraně lomoz?
 Neb mužů, měst i korábů
 se stala věru záhubou, ⁴⁷⁾
 když prchla, z lůžka měkkého,
 jsouc hnána prudkým Zefyrem. ⁴⁸⁾
 A četní ozbrojení honci, pustivše
 se po zaniklé korábů
 stopě, k zeleným dopluli
 břehům až Simoenta, ⁴⁹⁾
 spor chtějí rozřešit krví.

Iliu však bohů hněv
 pamětlivý v trpkou strast
 změnil sňatku toho slast; neb po čase
 za to, že byl zneuctěn
 pohostinný stůl i Zeus,
 ochránce jeho, pokutou
 postihl svatebčany, hlučným
 již plesem ctili nevěstu,
 zpěv svatební jí pějící.
 Hrad starobylý Priamův
 se jiným písňím naučil,

-----
⁴⁷⁾ V originále jsou tu nepřeložitelné hříčky slovní se jménem »Helena«.

⁴⁸⁾ Zefyros je silný vítr západní.

⁴⁹⁾ Simoeis jest řeka v Troji.

jež plny nářků: Klet je Paris, neblahý
ten snoubenec a Zloparis ⁵⁰⁾
dávny. Pláč se teď ozývá
nad smrtí milých občanů,
krev jichž nebohá tekla.

Lvíče v domě svém choval kýs
pastýř; spolu se kojilo
s útlým dorostem jeho stád.
Na prahu života krotké jsou,
s dětmi si hrávalo, starcům též
bývalo při jemnou zábavou.
Často, když je v náručí
měl, jak útlé děťátko,
z hladu k jeho se lísalo
ruce s planoucím okem.

Když však dospělo, vrozený
mrav se projevil. Spláčeje
za své pěstění vděkem, lev
nevyzván hody si přistrojil,
ovečky trhaje bečící.
Krví byl potřísněn všecken dům,
čeled' jímá hrozný žal
z děsné vraždy hromadné.
Božím návodem záhubný
host ten v domě byl pěstěn.

Tak řekl bych, že přišla v město Ilion
i ona, moře klidného

-----
⁵⁰⁾ Zloparis = nešťastný Paris.

usměvavá hladina
a něžný klenot bohatého pokladu,
líbezných kouzlo pohledů,
růže, omamující láskou.
Však změnila se. K trpkému
svůj sňatek konci přivedla.
Styk s ní byl kletbou: hostinných
práv ochránce ji poslal Zeus,
by stihla Priamův rod
žalem - nevěsta kletá !
Jest rozšířena mezi lidem od dávna
ta starobylá průpověď,
veliký že blahobyť
má potomstvo a bezdětek že nezmírá.
Osudu prý je šťastného
dcerou nezměrná rodu bída.
Já jiného jsem mínění:
jen bezbožný že rodí čin
zas nové, kteréž podobny
jsou svému otci. V domě však,
v němž právo vládne a ctnost,
šťěstí dědí se stále.

Neb ráda zpupnost stará zas
novou zpupnost rodívá
v srdci smrtelníků zlých
buď dřív nebo pozděj, porodu když nastane
den určený,
a bezbožného zloboha,
s nímž marno válku vést a boj,

smělý a černý v domě hřích,
rodičům vlastním rovný.

Však Spravedlnost stkvěje se
v začazených chatrčích,
poctivého muže ctíc,
a zlatotkaným křeslům rukou nečistých
se vyhýbá,
zrak odvracejíc. Ke zbožným
jen spěchá, moci nehledíc
bohatství, klamně chválené:
přivádí všecko k cíli.

(Vysoupí Agamemnon v královském oděvu, jedá na voze. Vedle něho
sedí Kasandra v bílém rouše, s berlou a věncem vavřínovým na hlavě,
opleteným vlněnými páskami, jež jí splývají až na prsa.

Za Agamemnonem jdou ozbrojenci.)

Náčelník sboru.

Nuž králi, jenž trojský jsi rozbořit hrad,
jak vítat tě mám,
ó Atreův synu, jak vzdáti ti čest,
když oslavy nechci ni překročit cíl
ni minout se s ním?
Neb přemnoho lidí jen přetvářky dbá
a nikterak nešetří pravdy.
Vždyť ochotně každý hned nařiká s tím,
kdo pohromou stížen, však bolesti hrot
mu při tom nevnika v srdce;
a radost svou jevě, je podoběn těm,
kdo k úsměvu nutí svou mračnou tvář.

Však zkušený pastýř zná dobře svůj lid
a jeho zrak se nemýlí v tom,
jenž míti se zdá sic upřímný cit,
ale lichotí z lásky jen klamně.
Však ty, když jsi s vojskem se ubíral v boj,
mstít Heleny - nesmlčím toho -,
byl's nedobře zapsán v mé mysli jak muž,
jenž rozumu veslem nic neumí vlást
a potěchu těm,
kdo na smrt šli, podával marnou.
Když vítězně však jsi ukončil boj,
měj upřímný dík můj a vřelý.
Však časem i sám se poptáš a zviš,
kdo z občanů tak, jak kázala čest,
kdo špatně se o obec staral.

Agamemnon.

Jest slušno, abych nejprv Argos pozdravil
i bohy země, jejichž jest to zásluhou,
že, ztrestav město Priamovo, navracím
se domů; neboť nesoudili podle slov,
když na Ilia zhoubu svorně vražedné
své vrhli hlasy v krvavé jen osudí;
i neplnilo osudí se protivné,
a ruce k němu vzpřáhala jen naděje.
Teď hlásá dým, kde město stálo dobyté.
V něm zuří bouře zhouby; popel zmíraje
kouř hustý k nebi vznáší z města pokladů.
A za to bohům třeba díkem odplácet
se nehynoucím. Nesmírnou jsme pokutu
si na tom městě vymohli; neb pro ženu

je rozmetal tak v trosky dravec argejský,
plod z lůna koně, štítem kryjící se lid, ⁵¹⁾
když při západu Plejad ⁵²⁾ skokem vymrštil
se lev ten krvelačný, hradbu přeskočil
a do syta se vládců krve nalokal.

Tím pozdravem jsem nejprv bohy uvítal.

(Ke sboru.)

Však tvoje v pamět jsem si vštípil zásady
a sám tak soudím, zcela s tebou souhlasím.
Jeť málo lidem urozeno, by vážili
si bez závisti přítele, když šťasten jest.
Jed nepřátelství srdce lidí proniká
a novou trýzeň k neduhu jich přidává.
Jsou svými strastmi tíženi a nad štěstím
též naříkají cizím, když je postřehnou.
Znám dobře styků lidských klamně zrcadlo
a z vlastní zkušenosti zovu přeludem
tu velkou přízeň, již mi mnozí jevíli.
Jen Odysseus, jenž nerad vyplul, ochotným
byl vždy mi druhem, jako kůň v témž spřežení,
ať živ či mrtev muž ten, o němž hovořím.
Však o těch věcech, jež se obce týkají
a bohů, sněm si položíte obecný,
se spolu uradíme. Třeba rozvážit,
jak mohlo by, co dobré, zůstat trvalým,
však čemu třeba prostředků je léčivých,

-----
⁵¹⁾ Řekové, aby dobyli Troje, ukryli se v lůně dřevěného koně, kteréhož Trojané z neprozřetelnosti vtáhli do města.

⁵²⁾ Při západu Plejad, t. j. kolem půlnoci.

to šetrně buď řezem nebo pálením
se pokusíme zhojit a zlo zažehnat.
Již pod krov vstoupím k svému krbu rodnému
a uvnitř především se k bohům pomodlím,
již, vyslavše mě v dáli, zpět mě přivedli.
Kéž vítězství i dál mě věrně provází!

Klytaimnestra

(vystoupí z domu, provázena služkami, které nesou závitky červených koberců.)

Ó výkvěte vy Arga, milí občané,
nic nebudu se ostýchatí před vámi
a řeknu, jak lnu k muži láskou.
Nesmělost se tratí lidem po čase. I vylíčím,
co zkusila jsem, jak byl trpký život můj
ten celý čas, co před Iliem byl můj muž.
Již to je samo hrozným zlem, když bez muže
dlí ve svém domě opuštěna manželka, ⁵³⁾
když zprávy nosí domů posel za poslem,
a nová mnohem horší bývá předešlé!
Ba, kdyby muž můj tolik býval dostal ran,
co domů o nich docházelo pověsti,
měl ran by mnohem více nežli síto děr.
A zemřel-li tak často, jak se říkalo,
byl druhým věru Geryonem trojtělým ⁵⁴⁾

-----
⁵³⁾ Po tom verši je v rukopisech nepravý verš: »a hojně nepříznivých dochází jí zpráv«.

⁵⁴⁾ Geryones byl v pověsti řecké obr s třemi těly. Po tomto verši je v rukopisech nepravý verš: »ten šířý, nahoře zde, ne snad v podsvětí«, jež by v překladu bylo třeba zařadit za verš následující.

a mohl by se chlubit, třikrát v země klín
že uložen, když padlo které z jeho těl.
Ty zprávy nepříznivé byly příčinou,
že často jsem si šíji smyčkou zadrhla,
z níž jiní jen mě vyprostili násilím.
A proto také nestojí tu u mne syn,
jenž mé i tvé je věrné lásky zárukou,
jak slušelo se, Orestes. I nediv se!
Jej spojenec náš vlídný, focký Strofios, ⁵⁵⁾
má u sebe; on upozornil na dvojí
věc povážlivou: v nebezpečení že ty
jsi před Iliem, a že lidu bouřlivá
by vzpoura mohla pikle kout. Jeť vrozeno
již smrtelníkům, ustrkovat padlého.
Ty důvody jsou jistě prosty úskoku.
Však mně již vyschla pláče zřídla bohatá,
již v očích mých slz není ani krůpěje,
a dlouhým nočním bděním zkalil se můj zrak,
když marně čekala jsem ohňů znamení
a naříkala pro tebe; ba ze spánku
i lehký let mě budil mušky bzučící.
A kolem tebe tolik hrůz jsem viděla,
že nemohl je pojmout krátký spánku čas.
To všechno vytrpěvši, s myslí radostnou
teď muže vítám. Jeť on strážným stáda psem
a lodi spasnou kotvou, síně vysoké
je pevným sloupem, jedináčkem otcovým,
je zemí, jež se náhle plavcům zjevila,
i dnem, jenž vzešel v plné kráse po bouři,

-----
⁵⁵⁾ Fokis, krajina v středním Řecku.

a čerstvým zřídlem žíznivému poutníku.
Ó jaká rozkoš, útrapám všem uniknout!
Tím pozdravem mu poctu vzdáti neváhám.
Však odstup všecka závist! Mnoho dříve zla
jsem vytrpěla. S vozu, milá hlavo, již
mi sestup, avšak, vládce, země netýkej
se nohou, která rozdrtila Ilion.

(K služkám.)

Co otálíte, služby, kterým uložen
byl úkol, půdu cesty prostřít koberci?
Hned nachem zemi pokryjte! Ať do domu
je právem jinak, nežli čekal, uveden!
Vše ostatní má péče, spánku neznalá,
již zařídí, jak slušno, s boží pomocí.

(Služky prostírají koberce od vchodu k vozu.)

Agamemnon.

Ó strážce mého domu, dcero Ledina,
mé dlouhé vzdálenosti úměrna tvá řeč;
neb velmi jsi ji rozpředla. Však příslušně
mne chválit - tuto čest mi musí jiní vzdát.
Těž nehýčkej mne jako ženu, nevítej
mne slovy lichotnými ani přede mnou
se nekleň k zemi po způsobu barbarském,
ni rouchy cestu neprostírej. Vzbudíš tak
jen závist bohů. Ty jen slušno takto ctít.
Však po pestrých a skvostných kráčech kobercích
já smrtelník si bez obavy netroufám.
Chci ctěn být jako člověk, a ne jako bůh.
I bez rouch těchto pestrých, o něž otírá
se noha, jest má sáva zvučná. Rozvážnost

jest největší dar božstva. Veleben buď ten,
kdo v blahém štěstí život svůj již dokonal.
Dle těchto zásad mohu jednat bez bázně.

Klytaimestra.

Ó nechtěj jenom přání mému odpírat!

Agamemnon.

Však věz, že rozhodnutí svého nezměním.

Klytaimestra.

Což z bázně jsi snad bohům slíbil jednat tak?

Agamemnon.

Vím lépe, než kdo jiný, proč chci tomu tak.

Klytaimestra.

Co, myslíš, Priamos by činil, zvítěziv?

Agamemnon.

Ten na pestrá by jistě vstoupil roucha ta.

Klytaimestra.

Nuž nestrachuj se tedy lidské pomluvy!

Agamemnon.

Má přece velikou jen váhu lidu hlas.

Klytaimestra.

Kdo závisti však ušel, jest jí neboden.

Agamemnon.

Však nenáleží ženě vyhledávat spor.

Klytaimestra.

A vítězům zas někdy sluší poddat se.

Agamemnon.

Což tak bys ráda zvítězila v této při?

Klytaimnestra.

Jen poslechni ! Když povolíš mi, zvítězíš.

Agamemnon.

Nuž, chceš-li tomu, nechat rychle rozváže
mi někdo obuv, otrokyni nohou mých.

(Jedna ze služek sejme mu střevíce.)

Až na ten nach však vstoupím, nechať nestihne
mne některého boha pohled závistný;
neb ostýchám se velmi ničit roucha ta
a nohou mařit drahou tuto nádheru.

(Sestoupí s vozem.)

Nuž tolik o mně; avšak tuto cizinku
mi vlídně uveď do domu. Neb na toho,
kdo mírně vládne, milostivě shlíží bůh,
a rád jha otrockého nikdo nenese.

Ta dívka, z hojných pokladů skvost vybraný,
mě provázela jako vojska čestný dar.

Však, když jsem podvolil se, tebe poslechnout,
jdu pod krov domu, šlapaje svou nohou nach.

(Jde přes koberec pomalu do domu. Klytaimestra a služky za ním.)

Průvod jeho odejde stranou.)

Aischylos: : Oresteia.

Klytaimnestra.

(mezitím, co Agamemnon kráčí k domu).

Vždyť moře -- kdo by vyčerpal kdy jeho tůň? -
 má nevysýchající zdroje nachové
 té šťávy, stříbru rovné, tkanin barviva.
 A toho všeho doma s boží pomocí
 jest, vládce, hojnost. Neznát' dům ten chudoby.
 I mnoho rouch bych ráda byla pošlapat
 si dala, kdyby bývalo mi věštěno,
 že za tu cenu tobě život vykoupím.
 Když zdrav jest kořen, bujejí též haluze,
 jež před slunečním žářem stínem chrání dům,
 a teplý den nám vzejde po dnech mrazivých,
 když ty's se k domácímu krbu navrátil.
 I za veder, kdy trpkou mění kyselku
 Zeus ve víno, již v domě vane libý chlad,
 když muž v něm ve všem dokonalý prodlévá.

(Agamemnon vejde.)

Ó Die, Die, plniteli proseb, splň
 i moje přání! Pomni, co mi splnit máš!
 (Odejde.)

Sbor.

Proč jen stále obléhá
 mysl mou, zlo tušící,
 tento přízrak, proč si zpěv můj ve věštách
 libuje, kteréž ni vítány nejsou ni vděčné?
 Proč jich nelze zaplašit
 jako neprůzračný sen,
 by se pevná v nitru mém

zakotvila důvěra ?
 Vždyť dávno tomu, na břehu co písčitém
 rachotila kotevní
 lana, když se k Iliu
 bralo vojsko námořní.

Vlastním zrakem návrat zřím
 vojska, jsa ho svědkem sám.
 Přec však ze srdce mi plyne žalostný
 Lítice truchlozpěv, jemuž mne neučil nikdo.
 Nemám milé důvěry,
 kterou budí naděje.
 Nitro mé se neklame;
 v prsou, práva milovných,
 mi prudce buší srdce, tušíc konec zlý.
 Kéž se klamnou osvědčí
 tato moje předtucha,
 aniž dojde splnění!

Jen úzkou mezí od choroby vzdáleno
 je kvetoucí zdraví; neb choroba vždy
 s ním sousedí těsně a doléhá. Lék
 ničí však neduhu moc.
 Dobře kdos života loď
 řídí a na skryté vrazí skály.
 Vyhodí-li v úzkosti
 získaného zboží část
 rozvážlivým hodem v čas:
 domu v zkázu úplnou,
 jež mu hrozí, nevrhne,
 nepotopí lodi své.

Hojné Diovy dary a bohaté,
kterých mu poskytne úroda roční,
zaženou mu krutý hlad.

Však černou krev, jež tryskla z rány smrtelné
a před lidem zkropila zemi - zda tu
by kouzly kdo k životu přivedl zas? ⁵⁶⁾
Toho, jenž z podsvětí zpět
zesnulé přiváděl, Zeus
právem a k výstraže jiným ztrestal.⁵⁷⁾
Kdyby božské příkazy
nebránily poddaným
volně s vládci hovořit:
srdce, jazyk předběhnouc,
vyslovilo by svůj stesk.
Nyní reptá v úkrytu,
plno bolesti, nemajíc naděje,
šťastná že svitne kdy myšlenka v hrudi,
vnitřním ohněm trávené.

Klytaimnestra.

(vystoupí rychle z domu).

I ty vstup dovnitř - tebe míním, Kasandro -,
když Zeus ti dopřál, s otroky že četnými
smíš před domácím naším státi oltářem
a v vodu se s námi sdílet svěcenou. ⁵⁸⁾

-----
⁵⁶⁾ Sbor má na mysli obětování Ifigeneie.

⁵⁷⁾ Asklepios vzkřísil podle pověsti Hippolyta a byl za to od Dia bleskem zasažen.

⁵⁸⁾ Svěcenou vodou míní se voda, kterou kropeni byli účastníci obětí. Voda svěcena byla tím způso-

Nuž, sestup s toho vozu! Pyšna nebudiž!
I rozenec prý Alkmenin, ⁵⁹⁾ byv prodán kdys,
se spokojiti musil chlebem otrockým.
Však tomu, kdo jest stížen takým osudem,
jest s výhodou mít pány rodem bohaté.
Kdo sklidili však z nenadání hojnou žeň,
ti suroví a přísní jsou k svým otrokům.
Ty všeho od nás dostaneš, co káže zvyk.

Náčelník sboru.

Ta slova jasná k tobě ona pronesla.
Když v tenatech těch uvázla jsi osudných,
přec uposlechneš. Či snad nechceš poslechnout?

Klytaimestra.

Však není-li řeč její jako zmatený
a nesrozumitelný štěbet vlaštovky,
těm důtklivým mým slovům jistě rozumí!

Náčelník sboru.

Jdi za ní! Dobře radí ti v tvých poměrech.
Vstaň se sedadla vozu a buď poslušna!

Klytaimestra.

Zde přede dveřmi nemám času prodlévat;
neb před oltářem, kterýž prostřed dvoru ční,

-----
bem, že hořící dřevo ponořilo se do vody. Užívalo se ho také jako kropáče.

⁵⁹⁾ Rozenec Alkmenin jest Herakles, jenž otrocké služby konal u Omfaly.

již stojí ovce, připravené k oběti.
Vždyť nenadáli jsme se této radosti!
Nuž, neprodlévej, chceš-li mne v čem
poslechnout;
však nechápeš-li slov mých, řeči neznajíc,
dej barbarskou svou rukou aspoň znamení.

Náčelník sboru.

Té cizince by vhod byl řádný tlumočnick,
i vede si jak šelma čerstvě lapená.

Klytimestra.

Je šílena a vzdoru spíš se poddává;
ač z města právě dobytého přichází,
přec dosud uzdy snášet neumí, až vzdor
jí zkotří zkrvavená pěna jejich úst.
Já nesnížím se sama dalším hovorem.
(Odejde do domu.)

Náčelník sboru.

Však já se nerozhněvám, cítě soustrast s ní.
Pojď, sestup s vozu, nebohá, a nutnosti
se podrobujíc, snášej jařmo nezvyklé.

Kassandra.

(která až dosud na voze seděla bez hnutí a s hlavou sklopenou,
vzhlédne a spatří před branou paláce sochu Apollonovu).

Ach, ach ! Běda, žel !
Apollone, Apollone !

Náčelník sboru.

Proč taký náрек k Loxiovi ⁶⁰⁾ pozvedáš?
On při žalosti účastenství nemívá.

Kassandra.

Ach, ach i Běda, žel !
Apollone, Apollone !

(Sestoupí s vozu, který odjede.)

Náčelník sboru.

Ta opět boha vzývá nářkem rouhavým;
neb nesluší mu, aby v žalu pomáhal.

Kassandra.

Apollone, Apollone,
těch bran ochránce, zhoubce můj!
Neb děsnou zhoubou stihl jsi mě podruhé!

Náčelník sboru.

Jak zdá se, o svých věstit bude útrapách.
Dar věštecký i v mysli trvá otrocké.

Kassandra.

Apollone, Apollone,
těch bran ochránce, zhoubce můj!
Ach, kam jsi mne to zavedl a v jaký dům?

-----
⁶⁰⁾ Loxias jest příjmení Apollonovo.

Náčelník sboru.

V dům Atreovců. Pravím ti to já, když ty to neznamenaš. Neřekneš, že jest to lež.

Kassandra.

Ba klat od bohů ten dům; mnoho vražd a rodné krve spatřily ty lidské jatky, půda krví zbrocená!

Náčelník sboru.

Jak zdá se, bystře jako ohař cizinka ta větří. Slídí po vraždě a najde ji.

Kassandra

(vidouc v duchu děti Thyestovy).

Jak ne? Svědky mám a těm věřit smím, těm dětem: plácí pro svou smrt. I že jich maso otec jedl pečené.

Náčelník sboru.

Nám dobře známa sláva tvoje věštecká, však pro ty věci proroků nám netřeba.

Kassandra.

(vidouc, jak v domě Klytimestra hotoví se k vraždě).

Ó hrůza ! Co to, ach, zamýšlí,
ký žal způsobit
se chystá domu tomu, nový, strašlivý,
strast zlou přátelům,
jížto lék nezhojí?
Pomoc však - daleko !

Náčelník sboru.

Co nyní věstíš, nechápu. Co's děla dřív, to znám; neb mluví o tom město veškeré.

Kassandra.

O bídnic! Což zlý spácháš přec ten čin? Manžela dřív lázní osvěživši - jak to dopovím? Je hned po všem. Tam ruka, hle!, za rukou klade věc za věcí. ⁶¹⁾

Náčelník sboru.

Já dosud nepochopil. Na rozpacích jsem, co míní hádankami věštby tajemné.

Kassandra.

Ó běda, ach ! Ó běda, ach!
Co to? Ký to zjev?
Zda síť to jakás Hadova? ⁶²⁾
Toť léčka choti, spoluvinná vraždou tou.
Nechť krvelačný sbor ⁶³⁾ nad rodem
již v ples propukne,
kletou zře obět tu !

-----
⁶¹⁾ Kassandra v duchu vidí, jak služky Klytimestře podávají jednotlivé věci, potřebné k vraždě: roucho, v něž chotě míní zaplésti, a meč.

⁶²⁾ »Síť« míní Kassandra roucho, ve které Klytimestra Agamemnona v lázni zapletla. Hades jest bůh podsvětí.

⁶³⁾ Krvelačným sborem míní se Lítice.

Sbor. ⁶⁴⁾

Proč jásat kážeš nad tím domem Líticím?
Ta slova tvoje nečiní mi radosti,
a mráz ledový mi hrud' proniká.
Tak chví raněný se muž, hasne-li
mu svit života.
Náhlá smrt za krátký
ho čas udolá.

Kassandra.

Ó, ach! Ó, ach! Hle viz, hle viz!
Jen dál od krávy
drž býka toho statného! ⁶⁵⁾
Hle, v léčku roucha chytla ho a poráží;
i klesá v lázni zpět do vody.
To děj koupele
té je lstné, vražedné!

Sbor.

Ač nechlubím se, že bych věštbám rozuměl
přec hádám, že se stalo něco hrozného.
Zda zvěst příznivou snad dal smrtelným
kdy hlas věštby? Vždy jen zlou hlásají
nám strast hovorní
věštcí; vždy v prsou nám
jen strach vzbuzují.

-----
⁶⁴⁾ Části nadepsané »Sbor« zpívají až do konce celého tohoto zpěvu střídavého jednotliví členové sboru, ač těžko říci, kteří.

⁶⁵⁾ »Kravou« míní se Klytimestra, »býkem« Agamemnon.

Kassandra.

Ach! ach! Jaký osud
mám zlý, nebohá!
I můj v kalich ten
jsi stesk přimísil. ⁶⁶⁾
Ó, v jaké místo zavedl's mne nebohou
a proč? Jen proto, abych s tebou zemřela?

Sbor.

Tvůj duch šílen jest a vzňat bohem tak,
že lkáš pro vlastní
sama strast žalostně. Hnědý tak,
ach, lká slavík též, hořké zlo vytrpěv:
co živ, stále jest mu žel Itya,
ach, žel Itya! ⁶⁷⁾

Kassandra.

Ach! ach! Zpěvný slavík
má los přebahý.
Vždyť bůh perutnou
rnu dal podobu
a život sladký až na jeho kvílení.
Mne rána očekává mečem dvojbřitkým.

-----
⁶⁶⁾ Kassandra věstila vždy jen věci zlé, a proto nikdo jí nevěřil, jako věštcům nevěří sbor.

⁶⁷⁾ Filomela, dcera attického krále Pandiona, znásilněna byla od thrackého krále Terea. Její sestra Prokne, choť Tereova, zabila syna jejího Itya a předložila jej k jídlu Tereovi. Filomela, změněna byvši podle báje v slavíka, stále oplakává svého syna Itya.

Sbor.

Kde zdroj zpozdilých je těch věštek tvých,
jež žal plodí jen?
Hroznou zvěst hlásá nám ten tvůj zpěv.
Ký zvuk děsný má, ač tvůj hlas jasně zní?
Kde vzal zlověstný se směr písní tvých,
jež bůh vnukl ti?

Kassandra.

Ach, ach!
Ó Paridův ty sňatku, zhoubo milých mých!
Ó Skamandře, ⁶⁸⁾ jenž vlast zvlažuješ,
byl čas, nebohá kdy já u břehů
jsem tvých vzrůstala.
Však nyní brzo u Kokyta, jak se zdá,
a břehů acherontských budu věstiti. ⁶⁹⁾

Sbor.

Co teď pravíš, dost je, dost zřetelné;
i dítě by to chápalo.
Jak jed zmije tvá mne řeč zranila,
když lkáš pro osud svůj zlý bolestně.
Z tvých slov hrůza jde!

Kassandra.

Ach, ach!
Ó strasti města, zničeného do kořen!
Ó žertvy ty, ten stád tučných rad,
jež sklál otec můj, by vlast zachránil.

-----
⁶⁸⁾ Viz pozn. 39.

⁶⁹⁾ Acheron a Kokyty jsou řeky v podsvětí.

Však nic neprospěl
ten lék a neodvrátil zkázy od města.
I já svou krví brzo z kropím půdu tu.

Sbor.

To vše shodnu s tím, co's dřív věstila.
Ký zlomyslný prudce tak
tě bēs zachvátil a v hruď vnukl ti,
svou strast žalostnou a smrt opěvat?
Ký cíl má to vše ?

Kassandra.

Však moje věštba nebude již závojem
se zastírat, jak dívka nově snoubená,
než jako čerstvý vítr k slunce východu
se ponese, že na břeh světla požene
se jaro příboj za pohromou pohroma
vždy větší. ⁷⁰⁾ Bez hádanek vás již poučím.
Nuž buďte svědky, kterak budu sledovat
ty stopy dávných zločinů krok za krokem.
Dlí stále v tomto domě sbor sic souzvučný,
však nelahodný; příšerný jest jeho zpěv.
I zpív se lidskou krví, aby smělosti
si dodal, v domě hlučí zástup hodovnic
těch neodbytných - Lític, s rodem sdružených!
Tu sedí v domě, zpívajíce o hříchu,
jenž zla byl zdrojem; kanou loži bratrovu,

-----
⁷⁰⁾ Věštba má ponese se k světlu, bude jasná, a pohromy, jež staly se v domě tom, vyjdou jí na světlo.

jež nevražilo na toho, kdo zprznil je. ⁷¹⁾
 Zda chybila jsem či jak střelec stihla cíl?
 Zda věštka lživá, kejklírka jsem žebravá?
 Chceš přísahou mi dosvědčit, že z pověsti
 jsi o starých těch hříších domu nevěděl ?

Náčelník sboru.

Co pomohla by přísahy tu záruka,
 i kdyby byla upřímná? Však divím se,
 že, za mořem jsouc v cizím městě zrozena,
 vše správně líčíš jako svědek očitý.

Kassandra.

Ten úrad uložil mi věštec Apollon.

Náčelník sboru.

Zda byl snad láskou k tobě raněn, ač je bůh?

Kassandra.

Dřív ostýchala jsem se o tom mluvit.

Náčelník sboru.

Vždy bývá citlivější ten, kdo šťasten jest.

Kassandra.

Však mocně, láskou plana, o mne zápolil.

-----
⁷¹⁾ Thyestes cizoložil s manželkou bratra svého Atrea. Atreus pomstil se za to tím, že zabil mu jeho děti a předložil mu je pečené k jídlu.

Náčelník sboru.

Zda též jste ukojili sladký lásky chtíč?

Kassandra.

Ač svolila jsem, Loxia jsem zklamala.

Náčelník sboru.

A to již božským obdařena uměním?

Kassandra.

Již všechny strasti občanům jsem věstila.

Náčelník sboru.

A neztrestal tě za to z hněvu Loxias?

Kassandra.

Nic nikdo nevěřil mi po tom poklesku.

Náčelník sboru.

Však nám se hodnověrné zdají věštby tvé.

Kassandra.

Ach, běda, ach! Ó hoře, ach!
 Již zase trýzeň věšteckého nadšení
 mnou lomcuje, již chvím se věštby předtuchou.
 Hle, vidíte ty hochy, kteří u domu
 tam sedí, jsouce podobni snů přízrakům?
 Jak zdá se, od příbuzných byvše zabity
 ty děti, plno krmě z masa vlastního

v svých drží ručkách, střeva svá i útroby,
 jichž otec jejich požil, tíži žalostnou.
 A proto, tuším, pomstu chystá nějaký
 lev zbabělý, jenž doma pouze na loži
 se válí, mému - ó té bídy ! - pánovi,
 když v dům se vrátil; musímť nést jho otrocké!
 I neví vůdce loďstva, zhoubce Ilia,
 že prokletý ten jazyk, kterýž jako pes
 ho lízal, vítající pána radostně,
 mu na neštěstí tajnou strojí záhubu.
 Ó jaké smělství! Muže vraždí ženština!
 Ó jménem jaké obludy mám protivné
 ji správně nazvat? Zmijí, Skyllou nějakou,⁷²⁾
 jež na skalách je živa, plavců záhuba,
 či lítou kněžkou Hadovou, jež krutě smrt
 i na přátele soptí ? Kterak jásala
 ta žena smělá jako v bitvě vítězné!
 Jak radost lhala, že se šťastně navrátil!
 A lhostejno mi, v čem-li mi kdo nevěří.
 Co na tom ? Přijde, co má přijít. S lítostí
 mne brzo nazveš věstkou příliš pravdivou.

Náčelník sboru.

Jak požil masa vlastních dětí Thyestes,
 to pochopil jsem. Chvím se, trnu, slyším-li,
 jak líčíš vše dle pravdy a ne v obrazech.
 Však bloudím, nechápaje, co jsem slyšel dál

-----
⁷²⁾ Skylla, obluda mořská, na skalách žijící, jež plavce dávila.

Kassandra.

Smrt Agamemnonovu uzříš. To ti dím.

Náčelník sboru.

Ó nešťastnice, ztiš svůj jazyk zlověstný!

Kassandra.

Však, co jsem řekla, žádný lékař nezhojí.

Náčelník sboru.

Když dojde k tomu. Kéž se však tak nestane!

Kassandra.

Tak ty si přeješ; ti však vraždu chystají.

Náčelník sboru.

A kterým mužem zločin ten jest osnován?

Kassandra.

Ba věru, špatně rozuměl jsi věštbě mé.

Náčelník sboru.

Jen to mi temno, kdo ten úklad vykoná.

Kassandra.

A přec až příliš dobře řecky hovořím.

Náčelník sboru.

I věštby pythské řecké jsou, a temné přec.

Aischylos : Oresteia.

Kassandra.

Ó běda, jaký uchvacuje mne zas žár!
 Ach, jasný Apollone, ⁷³⁾ běda, běda mně!
 Hle dvounohá ta lvice, která peleší
 se s vlkem, ježto vzdálen ušlechtilý lev,
 mne nešťastnici zhubí V nápoj otravný,
 jež míchá, také pomstu za mne přimísí
 a řekne, brousíc na manžela svého meč,
 že vraždou mstí se za to, že mne přivedl.
 Proč držím tedy ještě, sobě na posměch,
 tu berlu, proč mám vínek věštkyň na hlavě?
 Vás dříve zničím, než mne stihne osud můj!

(Odhodí a zničí berlu i vínek.)

Nuž na zmar s vámi, za vámi pak půjdu já.
 Zas jinou neštěstím si dařte místo mne!
 Hle, Apollon to sám jest, kterýž vysvléká
 mi vešdecký můj oděv; on, jenž přihlížel,
 jak i v tom čestném rouchu svorně od přátel
 i nepřátel, ne právem, smích jsem tržila.
 Mne nešťastnici, potulnou jak hadačku,
 i hladem umírající zvali žebračkou,
 a já to nesla. Nyní věstec věstkyni
 chtě zničit, v tuto záhubu mě přivedl,
 a špalek místo otcovského oltáře
 mne čeká, jenž se zbarví teplou krví mou.
 Však nezemřeme nepomštěni od bohů.
 Neb přijde jiný, by nám pomstu zjednal, syn,
 jenž otce pomstí, vlastní matku zavraždí.

⁷³⁾ »Jasný« (v orig. Lykeios) jest příjmení Apollona jakožto boha světla.

I vrátí se, jsa vyhnán, bludný uprchlík,
 by přátelům to dílo zhouby dovršil,
 a přivede ho otce zabitého pád.
 Proč kvílím tedy takým nářkem žalostným,
 když spatřila jsem Ilion, že skončilo,
 jak skončilo, a ty, kdo města dobyli,
 když taký osud stihl bohů rozsudkem?
 Nuž půjdu odhodlaně na smrt také já.
 To určili mi bozi s mocnou přísahou!

(Obrácena k domu.)

Ty brány nejprv pozdravuji Hadovy
 i prosím, by mé jistá rána zasáhla,
 bych klidně, bez zápasu, až se vyroní
 krev z mého těla, oči svoje zavřela.

Náčelník sboru.

Ó velmi moudrá, ale velmi nešťastná
 ty ženo, dlouhou řeč jsi vedla. Znáš-li však
 svůj osud vskutku, proč tak směle na smrt jdeš,
 jak jalovice, bohem hnaná k oltáři?

Kassandra.

Již není zbyetí, přátelé. Čas vypršel.

Náčelník sboru.

Však milé poslední jsou chvíle života.

Kassandra.

Můj den již přišel; málo získám útekem.

Náčelník sboru.

Nuž věz, že zmužile si vedeš v neštěstí.

Kassandra.

Však slavná smrt jest smrtelníku příjemná.

Náčelník sboru.

Kdo šťasten jest, ten nedbá této zásady.

Kassandra.

Žel, otče, tebe i tvých dítek šlechetných!

(Jde ke dveřím, zarazí se zděšena a prchá od domu.)

Náčelník sboru.

Co stalo se ti? Jaký strach tě žene zpět?

Kassandra.

Ó běda, ach!

Náčelník sboru.

Co běduješ tak? Hrůza tě as pojímá.

Kassandra.

Dům tento krví páchne, čerstvě prolitou.

Náčelník sboru.

Jak to? To na oltářích voní oběti!

Kassandra.

Puch jako z hrobu vane z domu tohoto.

Náčelník sboru.

Dle slov tvých nevoní v něm syrské kadidlo.

Kassandra.

(jde opět k domu).

Nuž jdu. I v domě nad svým losem mohu lkát
i Agamemnonovým. Dost jsem žila již!

(Opět se obrátí.)

Ó přátelé,

ne bez důvodu v dům se bojím vstoupiti,
jak ptáče do kře. Po mé smrti dosvědčte
to vy, až žena zemře za mne, za ženu,
a za muže muž ženy padne neblahé.

Jdouc na smrt, za tu prosím službu přátelskou,

Náčelník sboru.

Jest žel mi losu, nebohá, ježž dal ti bůh.

Kassandra.

Chci promluvit již naposled neb nad sebou
spíš sama zalkat. V záři slunce naposled
iž pohlížejíc, prosím, aby odplaty
i za to došli ohavní ti vrahové,
že mne též skláli, otrokyni bezmocnou.
O žití lidské ! Štěstí zkalí pouhý stín,
a neštěstí tak rychle padá v nepamět,
jak rychle vlhká houba malbu zhlazuje.
A toho víc mi líto než mé záhuby.

(Odejde do domu).

Náčelník sboru.

Žít v stálém štěstí, to smrtelných všech
je horoucí tužba; ni bohatý muž

mu nezavře dveří, když vstoupiti chce,
a neřekne ne : »Ke mně již neshod'«
I tomuto bozi sic dopřáli, hrad
by Priamův vzal,
a vrací se v dům, jsa ctěn jako bůh;
však za krev-li těch, kdo zhynuli dřív,
má pykati teď, a pro ně jsa sklán,
zas jiným uchystat zhoubu:
kdo z lidí, to slyše, by chlubit se směl,
že k stálému štěstí je zrozen?

Agamemnon
(uvnitř.)

Ach, běda! Smrtnou jsem ranou zasažen!

Druhý člen sboru
(vůdce druhého polosboru).
Z ticha! Kdo to volá, ranou smrtnou že po-
raněn?

Agamemnon.
Ach, běda, běda! Podruhé jsem zasažen!

Náčelník sboru.
Dílo zdá se dokonáno podle nářku králova;
avšak uraďme se přece, co tu vhodno činiti.

Druhý člen sboru.
Já ten mám návrh: ohlásiti občanům,
by hned sem k domu přikvapili na pomoc.

Třetí člen sboru.
A mně se vidí rychle vrazit do domu
a s mečem v ruce vraha z činu usvědčit.

Čtvrtý člen sboru.
I já se přidržuji toho mínění
a radím k činu; na čase jest neváhat.

Pátý člen sboru.
Toť očividno: čin ten pouhý počátek,
jímž drtí svou samovládu obci ohlásit.

Šestý člen sboru.
My prodléváme; oni chválou rozvahy
však pohrdají: jejich ruka nelení.

Sedmý člen sboru.
Já věru nevím, jakou bych vám radu dal;
však kdo chce jednat, má si čin dřív rozvážit.

Osmý člen sboru.
Já rovněž rady nevim; neznámť prostředku,
jak slovy mohl by být vzkříšen nebožtík.

Devátý člen sboru.
Což vládě těch, kdo zhanobili tento dům,
se podrobíme ze strachu snad před smrtí?

Desátý člen sboru.
Však toho nelze snést. Lépe zemřítí.
Jest samovlády příjemnější věru smrt.

Jedenáctý člen sboru.

Což máme jaký důkaz? Z pouhých budeme
snad nářků hádat, že ten muž již zahynul?

Dvanáctý člen sboru.

Až jasně všecko zvíme, třeba horliti;
neb dvojí věc jest tušení a jistota.

Náčelník sboru.

Vše pro ten návrh svědčí. Já jej schvaluji.
Jest třeba zjistit, je-li živ syn Atreův.

(Všichni hrnou se k domu. V tom otevře se brána. Jest viděti
Agamenona, ležícího před vanou a zahaleného v obširné roucho. Vedle
něho leží mrtvá Kasandra).

Klytimestra

(vystoupí rychle z domu : v ruce má zkrvácený meč. Její obličej i
oděv je potřísněn krví).

Dřív leccos pravila jsem, co mi bylo vhod;
teď bez ostychu opak toho pronesu.
Jak jinak by kdo, nepřátelům stroje zlo,
již přáteli se tváří, léčku nastražil
jim zhouby, vyšší, než jim možno přeskočit?
Již nastal mi, ač pozdě, dávno chystaný
ten zápas, jímž jsem ukojila starý hněv.
Zde stojím, kde jsem vraždila Čin vykonán,
a takto jsem jej provedla. Nic nezapru.
Šat veliký, jak nějaká síť rybářská,
jsem vhodila naň, zhoubné roucho řasnaté,
že bránit se ni prchnout smrti nemohl.

I udeřím ho dvakrát. Dvakrát vykřikl
a klesl; a když ležel, třetí přidala
jsem ránu, přislíbený dík to Diovi,
jenž, ochráncem jsa mrtvých, vládne v pod-
světí.⁷⁴⁾

Tak k zemi sražen, ducha svého vypustil.
Z ran chrlil krve prudký proud i postříkal
mne tmavorudou prškou rosy krvavé.
Však tak jest mi to vítáno, jak osení,
když klíčí, vítána jest vláha nebeská.
Nuž, tak se stalo. Vzácni Arga občané,
když chcete, radujte se; já jsem hrda tím.
A kdyby nad mrtvolou bohům vzdávat směl
se dík, zde právem, plným právem byl by
vzdán.

Tak pohár, plný prokletých svých zločinů,
on domu zchystal, avšak přišed vypil sám.

Náčelník sboru.

Nás úžas jímá nad drzým tvým jazykem,
že nad mužem se chvástáš řečí takovou.

Klytimestra.

Jak nerozumnou ženu vy mě strašíte.
Já s neohroženým však srdcem pravím vám,
co víte sami. Jedno mi, zda chválit chceš
či hanět čin můj. Ten zde Agamemnon jest,
můj manžel, usmrcený touto pravicí,
jež spravedlivě jednala. Tak má se věc.

-----
⁷⁴⁾ zeus, vládnoucí v podsvětí, jest Hades.

Sbor.

Ký jed z pozemských
jsi, ženo, bylin pojedla,
ký mok z mořských snad jsi vln vypila,
že běs od lidu tě jal prokletý ?
Ty z města půjdeš! Vyhнала tě, vyvrhla
žhoucí nenávist obce!

Klytaimestra.

Ty trest mi nyní přisuzuješ vyhnanství
a kletby lidu, nenávisti občanů,
však muži umu nijak jsi dřív nehrozil,
ač s lehkým srdcem, jako by šlo o jehně,
když stáda bohata jsou bravem vlnatým,
své dítě obětoval, mého života
plod nejdražší, ⁷⁵⁾ by thracké větry zažehnal.
Zdaž jeho z té jsi země neměl vyhánět,
by pykal za svůj zločin? Slyše o činu
však mém, jsi soudcem přísným. Nuže, slyš,
co dím: ⁷⁶⁾
až přemůžeš mě mocí, pak mi poroučej;
však dá-li bůh, že opak toho nastane,
ač pozdě, přec se naučíš být rozvážný.

Sbor.

Tvůj duch hrdý jest,
a řeč tvá zpupná. V šílenství

⁷⁵⁾ Klytaimestra mini Ifigeneii.

⁷⁶⁾ Po tomto verši jest v rukopisech verš asi nepřesný: »Jen hroz si;
hotova jsem hrozbou odplácet.«

až tam vraždy té tě zdar zavedl,
že krev na čele ti tvém lahodí.
Však bezectná a opuštěna přáteli
ranou za ránu splatíš.

Klytaimestra.

I přísahu tu poslyš! Práva bohyní,
jež dítě moje pomstila, se zaklínám
a Mstou a Zhoubou, jimž on padl za obět:
ni stín se strachu pod ten krov mi nevloudí,
co oheň bude rozněcovat Aigisthos
zde na mém krbu, jsa mi přízniv jako dřív.
Neb nemalým on štítem jest mé odvahy.
Zde leží muž ten, jenž svou ženu potupil
a Chrysovny tam před Iliem miloval, ⁷⁷⁾
i zajatá ta hadačka a věstkyně,
ta jeho souložnice, věrná milenka,
jež na lodi se o lůžko s ním sdílela.
Ne nevhodného trestu se jim dostalo.
Ten takto skončil; ta jak labuť žalozpěv
si zazpívavši před svou smrtí poslední,
zde leží, jeho láska. Osladila tím
mou rozkoš, že s ním zahynula společně

Sbor. ⁷⁸⁾

Kéž by mě rychle smrt
zastihla, zdlouhavé

⁷⁷⁾ Před Iliem Agamemnonovi dána kdysi z kořisti válečné dcera
Chrysova.

⁷⁸⁾ I tyto partie sboru zpívali asi jednotliví členové sboru.

prostá choroby, prostá
 vši bolesti, a nekonečný přinesla
 spánek mi věčný, když takto zhynul
 ochránce náš milostivý,
 kterýž mnoho strastí zkusil pro ženu:
 rukou ženy život také dokonal. ⁷⁹⁾
 Ó nemoudrá, ach, ty Heleno! Ach,
 jak mnoho jsi duší, ba přemnoho v hrob
 ty jediná uvrhla v Troji.
 Hrozně však bolestno, krev že teď prolita
 nesmytelná
 pro svár krutý, kterýž kdys
 v domě zuřil, manželů jsa trýzní. ⁸⁰⁾

Klytaimestra.

Jen nepřej si smrti snad proto, že můj
 tě pohoršil čin;
 ni Heleny hněv ať nestíhá tvůj,
 že mužů je zkázou a z danajských řad
 tak nesčetné sama že uvrhla v hrob
 a vznítla nezhojné hoře.

Sbor.

Zlobohu, jenž jsi dům
 napadl obou dvou

-----
⁷⁹⁾ »Ženou« mívá se nejprve Helena, pak Klytaimestra.

⁸⁰⁾ »Krutým svárem« mívá se manželská rozepře Menelaova a Helenina, vlastní původ smrti Agamemnonovy.

Tantalovců ⁸¹⁾ a vládneš
 v něm mocně rukou obou žen těch ničemných:
 z žalosti nad tím mi srdce puká.
 Po způsobu protivného
 krkavce se nad mrtvolou postaviv,
 právem tou se písni chlubiš vítěznou:
 »O nemoudrá, ach, ty Heleno! Ach
 jak mnoho jsi duší, ba přemnoho v hrob
 ty jediná uvrhla v Troji.
 Hrozně však bolestno, krev že teď prolita
 nesmytelná
 pro svár krutý, kterýž kdys
 v domě zuřil, manželů jsa trýzní.«

Klytaimestra.

Teď správně jsi děl, kdo vinen tím vším.
 Jest mocný to běs,
 jenž jmenuješ, běs, jenž stíhá náš rod.
 Neb v lůně svém on ten pěstuje chtíč,
 jenž po krvi lační a novou chce dřív,
 než stará se zhojila rána.

Sbor.

Mocného, mocného vzpomínáš
 zloboha domu a ukrutného,
 jenž jest záhuby stále lačen.
 Ach, ta vzpomínka neblahá!

-----
⁸¹⁾ Oba Tantalovci jsou Agamemnon a Menelaos. Praotcem rodu jich byl Tantalos. Oběma ženami mívá se opět Helena a Klytaimestra.

Ó žel! Toť dílem Diovým,
 jenž řídí vše, vše působí.
 Neb čeho lidu dostává se bez Dia?
 I to se řízením stalo božím.
 Ó žel, můj králi, můj králi, ó žel!
 Jak želet tě mám,
 jak vyslovit bolest své duše ?
 Zde zapleten ležíš v těch pavučin tkaň,
 jsa bezbožnou utracen smrtí.
 Ó žel, ó žel! Jak ležíš tu nehodně,
 lstným úskokem a rukou vlastní své
 manželky dvojsečnou zbraní zhuben!

Klytaimestra.

Jak odvázně tvrdíš, že můj je to čin.
 Však nemysli již,
 že Agamemnona jsem mrtvého choť.
 Ne! Starý a hrozný duch pomsty, jenž mstí
 se pro Atreův hod ukrutný, tvář
 vzal na sebe té, již za ženu měl
 ten nebožtík. Sklál
 jej odplatou, za děti muže.

Sbor.

Kdož by ti vydal to svědectví,
 zcela že's nevinna touto vraždou?
 Jak jen, jak by to mohl? Mstitel
 předků arci ti pomáhal.
 Neb proudy krve příbuzné
 duch černé vraždy prolévá,

a kamkolivěk kráčí, všude odplácet
 se za krev zabitých bude dětí.
 Ó žel, můj králi, můj králi, ó žel!
 Jak želet tě márn,
 jak vyslovit bolest své duše?
 Zde zapleten ležíš v těch pavučin tkaň,
 jsa bezbožnou utracen smrtí.
 Ó žel, ó žel! Jak ležíš tu nehodně,
 lstným úskokem a rukou vlastní své
 manželky dvojsečnou zbraní zhuben! ⁸²⁾

Klytaimestra.

Což nestrojil domu on záhubu sám
 svým úskokem lstným?
 Vždyť Ifigeneii mou nebohou, květ
 můj drahý, již s ním jsem zplodila já,
 zle zhubil a zlou též odplatu vzal.
 Ať v podsvětí tedy se nechlubí! Trest
 jej za tento čin
 již postihl smrtícím mečem.

Sbor.

Jsem na rozpacích, pozbyv zcela důvtipu
 vynalézavých myšlenek,
 kam obrátit se mám, když řítí se ten dům.
 I krvavého strachuji se přívalu,
 jenž domy podvracuje; krápat přestalo.

-----
⁸²⁾ Po tomto verši následují v rukopisech dva, nejspíše nepravé, verše
 Klytaimestřiny : »Ne nehodná smrt ho zastihla. To jest mínění mé.«

Neb k jinému již dílu zhouby na jiných
 zas brusech meč svůj brousí pomsty bohyně.
 Ó země, kéž dřív mě pojal tvůj klín,
 než spatřil můj zrak, jak leží ten muž
 zde v lůžku stříbrné vany!
 Čí pohřbí ho ruka, čí oželí pláč?
 Či propuknout v nářky svým nad mužem ty
 se osmělíš snad, ač tebou byl sklán,
 a nemajíc práva, ten nemilý vděk
 mu prokážeš za činy velké?
 Píseň kdo pohřební nad mužem tímto božským
 zapěje s pláčem oslavnou,
 kdo oželí ho z upřímného srdce?

Klytaimestra.

Však o to se starat, to není tvá věc.
 Jej skláli jsme my
 a zhubili, my jej vložíme v hrob.
 Však z domácích nikdo proň nebude lkát.
 Ale Ifigeneia mu s radostí vstříc
 k té řece, jež žal
 jen na vlnách nosí, ⁸³⁾ as přijde a tam,
 jak povinnost dcer,
 jej obejmouc uvítá otce.

Sbor.

Ty na výčitky odpovídáš výčitkou.
 Nesnadno jest mi rozhodnout.
 Kdo zhoubu sel, ten zhoubu klidí; pyká vrah.

-----
⁸³⁾ Řeka ta jest podsvětní řeka Acheron.

Než jisto, dokud na svém trůně sedí Zeus,
 že provinilce čeká trest: Toť zákonem.
 Kdo símě kletby může z domu vyplenit?
 Jest ku pohromám pevně rod ten připoután
 Ó země, kéž dřív mě pojal tvůj klín,
 než spatřil můj zrak, jak leží ten muž
 zde v lůžku stříbrné vany!
 Čí pohřbí ho ruka, čí oželí pláč?
 Či propuknout v nářky svým nad mužem ty
 se osmělíš snad, ač tebou byl sklán.
 a nemajíc práva, ten nemilý vděk
 mu prokážeš za činy velké?
 Píseň kdo pohřební nad mužem tímto božským
 zapěje s pláčem oslavnou,
 kdo oželí ho z upřímného srdce?

Klytaimestra.

Ba věštba ta tvá, k níž dospěl jsi teď,
 jest pravdiva. Já
 chci uzavřít smír s tím běsem, jenž zle
 rod Pleisthenův stíhá. ⁸⁴⁾ Chci strpěti to,
 co stalo se dřív, ač těžko to nést.
 Však z domu ať jde a jiný zas rod
 ať trýzní, by tekla v něm příbuzných krev.
 Nechť skrovnou jen část
 všech pokladů mám, a stačí mi vše,
 když šílenost vražd
 těch vzájemných vypudím z domu.

-----
⁸⁴⁾ Pleisthenes byl jeden z předků Atreových.

Aigisthos.

(vystoupí rychle, provázen jsa ozbrojenci).

Ó dni ty milý, jenž s mi pomstu přinesl,
 již věřím nyní, bozi, lidstva mstitelé,
 že s nebe patří na pozemské zločiny,
 když zřírn, jak v rouše, Líticemi utkaném,
 zde leží mrtev tento muž k mé radosti
 a za hříchy že pyká ruky otcovy.
 Chci vyložit to zevrubně. Byl vladařem
 té země Atreus, jeho otec. S Thyestem,
 svým bratrem a mým otcem, měl spor o vládu
 a z domu jej i z obce proto vypudil.
 Však domů vrátil ubohý se Thyestes
 jak prosebník a tolik došel ochrany,
 že sám svou krví půdy otců nezbarvil.
 Však Atreus, otec toho muže bezbožný,
 spíš s ochotou než s láskou veselý, jak děl,
 hod vystrojil a při něm otce uctil tím,
 že k požití mu maso dítek předložil.
 Těm prsty uťal na nohou i na rukou
 a podstrčil je pod jich maso pečené,
 jež přineseno na jediný otcův stůl.⁸⁵⁾
 On, netuše nic zlého, vzal a pojedl
 hned krmě, pro rod, jakož vidíš, neblahé.
 Však brzo ohavnost tu poznal. S výkřikem
 se skácel s křesla, dávě pokrm krvavý.
 I svolával zlý osud na Pelopův kmen

-----
⁸⁵⁾ Za doby herojské každý host jedl u zvláštního stolu. Proto bylo také možno maso dětí předložit jedinému Thyestovi.

a vyřkl kletbu, aby, jako překotil
 ten hod, tak všechn skácel se rod Pleisthenův.
 A proto padl tento, jak ti možno zřít,
 a já jsem právem tuto vraždu zosnoval.
 Jáť s ubohým svým otcem, jeho třetí syn,
 byl spolu vyhnán, ještě v plénkách, maličký.
 Však když jsem vzrostl, zpět mě pomsta při-
 vedla.

I vrhl jsem se na toho, jsa mimo dům,
 ten všechn úklad zloradný sám vymysliv.
 A byla by mi vítána i třeba smrt,
 když tohoto jsem spatřil v pomsty osidlech.

Náčelník sboru.

Mám nerad zpupnost po zlém činu, Aigisthe.
 Ty diš, že s zabil muže toho vědomě
 a žalostnou tu vraždu sám že s zosnoval.
 Tvá hlava, pravím, neunikne při soudu,
 věz dobře, kletby lidu ni ran kamení.

Aigisthos.

Tak mluvíš ty, ač prostým jsi jen veslařem,
 a lodí vládne jenom ten, kdo poroučí?
 Jsi kmet a poznáš, jak se těžko učí muž
 tak starý rozvážnosti, když se rozkáže.
 Než žalář a též trýzeň hladu výborní
 jsou lékaři a mistři, kteří napraví
 i stáří. Což to, vida toho, nevidíš?
 Jen nevzpuzej se biči, sic tě stihne trest!

Náčelník sboru.

Ty sketo, kterýž doma čekáš na muže,
až navrátí se z boje, kterýž hanobíš
jim lože, vojevůdci připravil jsi smrt?
Proč zbabělou svou rukou nezavraždil sám
jsi toho muže? Proč jej žena zabila,
i zemi tu i bohy skvrníc domácích?
Zda světlo slunce zírá ještě Orestes,
by sem se vrátil, vlídným veden osudem,
a tyto oba mocnou rukou zavraždil?

Aigisthos.

I ta ti budou slova pláče příčinou.
Máš jazyk, jenž jest Orfeova protivou.
On všecko poutal líbezností zpěvu, ty
však budeš poután, bláhovým že štěkotem
jen k hněvu dráždíš. Zkrotneš, až tě přemohu.

Náčelník sboru.

Ba ovšem! Ty mi budeš vládcem Argejských,
jenž neodvážil jsi se, když jsi zosnoval
mu smrt, ten zločin vlastní rukou vykonat.

Aigisthos.

Vždyť ženě přece náleželo provést lest;
já, sok jsa dávný, podezření vzbuzoval.
Teď, maje jeho statky, vládnout občanům
se pokusím; i vložím těžké na ty jho,
kdo budou zpuční. Nebudu jich chovati
jak hřebce ovšem zbujnělé, než nemilá
tma žaláře a hlad je změkčí, její druh.

Náčelník sboru.

Brzo poznáš, zda to skutkem či jen slovy
provedeš.

Aigisthos.

Nuže, milí ozbrojenci, práce vám již nastává.
(Žoldnéři srovnají se a nastaví kopí proti sboru.)

Náčelník sboru.

Nuže, každý chop se jilce, pohotově měj svůj
meč!
(Všichni tasí.)

Aigisthos

(tase meč).

Však já též se chápu jilce. Zemřítí se nevzpírám.

Náčelník sboru.

Vítáno nám, že chceš zemřít. To i naším přá-
ním jest.

Klytimestra

(vstoupí mezi obě strany).

Nedopusťme, muži drahý, nikterak zla dalšího.
Vždyť i té je hojně krve sklizeň velmi neblahá.
Dosti jest již zhouby. Krví nechtějme se třísnit
již,

V dům svůj jděte, ty i starci, dříve než si
navzájem ublížíte. S činem naším třeba se již spokojit.
Je-li dost již těchto útrap, bude nám to vítáno;

neboť božstva těžkou ranou hrozně jsme již
stiženi.

Takto já vám radím, žena, chce-li mne kdo
poslechnout.

Aigisthos.

Avšak že tak drzá slova tito na mne metali,
také že tu vedli řeči, chtějí štěstí zkusiti,
s rozvahou že minuli se, to vše možno vládci
nést?

Náčelník sboru.

K špatnému se muži lísat, není mravem
Argejských.

Aigisthos.

Však tě stihnu za to trestem ještě někdy později.

Náčelník sboru.

Nestihneš, ač dá-li božstvo, že se vrátí Orestes.

Aigisthos.

Vím, že vyhnanci se rádi touto kojí nadějí.

Náčelník sboru.

Čiň se, hyř jen, przně právo! Neboť můžeš
jednat tak.

Aigisthos.

Věz, že pokutu mi splatíš za tuto svou
zpozdilost.

Náčelník sboru.

Směle nadýmej se jako kohout vedle slepice!

Klytimestra.

Nedbej jalového toho štěkotu; neb já i ty,
jsouce vládci domu, všecko uvedeme v pořádek.

(Odejde s Aigisthem do domu; sbor i ozbrojenci odejdou stranou.)